

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Cdo/197/2020
Identifikačné číslo spisu: 3513209876
Dátum vydania rozhodnutia: 23.09.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Oľga Trnková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:3513209876.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu W. I., bývajúceho v C. B. C. A., O. W. XXX/X, zastúpeného JUDr. Jozefom Herbulákom, advokátom v Trenčíne, Brnianska 1K, proti žalovaným 1/ M.. A. I., 2/ B. I., obom bývajúcim v C. B. C. A., O. W. XXX/X, o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, vedenom na Okresnom súde Nové Mesto nad Váhom pod sp. zn. 6C/252/2013, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo 4. júla 2019 sp. zn. 17Co/312/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaným 1/, 2/ náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nové Mesto nad Váhom (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 11. júla 2018 č. k. 6C/252/2013-336 žalobu zamietol (I.), žiadnej zo strán sporu nepriznal právo na náhradu trov konania (II.) a štátu priznal vo vzťahu k žalobcovi náhradu trov štátu vo výške 100 % (III.). Na odôvodnenie rozhodnutia uviedol, že žalobca a jeho manželka, ktorá pôvodne v konaní vystupovala ako žalobkyňa 2/, sa podanou žalobou domáhali zrušenia podielového spoluvlastníctva strán sporu k špecifikovaným nehnuteľnostiam a jeho vyporiadania spôsobom uvedeným v žalobe. Vo veci nariadil znalecké dokazovanie Y. K. I., znalkyňou z odboru stavebníctvo, odvetvie pozemné stavby, odvetvie odhad hodnoty nehnuteľnosti, pričom znalkyňa mala za úlohu posúdiť možnosť reálneho rozdelenia rodinného domu a určiť výšku predpokladaných nákladov potrebných na reálnu deľbu nehnuteľnosti. Z vypracovaného znaleckého posudku, v ktorom znalkyňa rozobrala tri alternatívne riešenia rozdelenia stavby vyplynulo, že stavbu nie je možné reálne rozdeliť, pričom znalkyňa ďalšiu alternatívu rozdelenia stavby nevidela. Náklady, ktoré by boli spojené s reálnym rozdelením nehnuteľnosti sú podľa znalkyne neprímerané, čo potvrdilo aj vyjadrenie samotných žalovaných, ktorí s takýmito nákladmi nesúhlasili. K otázke rozdelenia stavby na dve samostatné bytové jednotky súd uviedol, že v danom prípade by stavba rozdelená na dva byty nespĺňala podmienky bytového domu v zmysle § 2 ods. 2 zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov (ďalej len „zákon č. 182/1993 Z. z.“), a preto ju nie je možné reálne rozdeliť na jednotlivé byty v rámci vyporiadania zrušeného podielového spoluvlastníctva

strán sporu. Do úvahy by následne prichádzala druhá a tretia zákonná možnosť zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva, a to prikázanie spoločnej veci za primeranú náhradu jednému alebo viacerým spoluvlastníkom, resp. predaj nehnuteľnosti, avšak žalovaní nesúhlasili ani s jednou z týchto možností. Dospel k záveru, že v prejednávanej spore existujú dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré neprichádza do úvahy ani druhá a tretia zákonná možnosť zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva strán sporu. V tejto súvislosti poukázal na samotný vek žalovaných, dĺžku bývania a užívania dotknutej nehnuteľnosti, sociálnu situáciu žalovaných vrátane ich súčasného príjmu, realnosť vloženia nemalých finančných prostriedkov do tejto nehnuteľnosti a nevyhnutnosť zaistenia dôstojného bývania v ich pokročilom veku. Uzavrel, že žalovaní by si mali v dôchodcovskom veku užívať to, na zveľadovaní čoho sa podieľali počas života, teda aj spoločné bývanie v nehnuteľnosti, na ktorú sú naviazaní. Dodal, že možným riešením konfliktných vzťahov strán sporu by bola úprava hospodárenia so spoločnou vecou. Po právnej stránke svoje rozhodnutie odôvodnil § 142 Občianskeho zákonníka. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) s tým, že žalovaní si náhradu trov konania výslovne neuplatnili, a tak žiadnej zo strán náhradu trov konania nepriznal. O trovách konania štátu rozhodol podľa § 470 ods. 1, 2 CSP a § 148 ods. 1 OSP.

2. Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom zo 4. júla 2019 sp. zn. 17Co/312/2018 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil (I.) a žalovaným 1/, 2/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal (II.). Záver súdu prvej inštancie, ktorý v súlade s § 142 ods. 2 Občianskeho zákonníka žalobu zamietol, považoval za vecne správny, a preto jeho rozsudok potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP. Vo vzťahu k možnosti reálneho rozdelenia veci v odôvodnení rozhodnutia poukázal na judikáty R 61/1968, R 45/1991, R 108/1967 a rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2MCdo/3/2004. Zo záverov znaleckého posudku znalkyne Y. K. I. vyplynulo, že reálne rozdelenie stavby (vertikálne alebo horizontálne) nie je možné. Strany sporu tiež uviedli, že nie sú ochotné financovať nevyhnutné stavebné úpravy, a preto aj z tohto hľadiska treba považovať stavbu za reálne nedeliteľnú. Stotožnil sa s názorom súdu prvej inštancie, že nie je možné ani reálne rozdelenie spornej nehnuteľnosti na samostatné bytové jednotky. Tento záver odôvodnil výpoveďou znalkyne na pojednávaní 22. júna 2016, poukazom na § 2 ods. 2 zákona č. 182/1993 Z. z. a českú judikatúru (rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22Cdo/559/2004). Skonštatoval, že v preskúmvanej veci sú vzťahy medzi stranami sporu značne konfliktné, a preto reálne nie je možné do budúcnosti rozdeliť spoločnú nehnuteľnosť na dve samostatné bytové jednotky a ponechať spoluvlastníctvo k ostatným spoločným priestorom, pretože takéto riešenie by konflikty medzi spoluvlastníkmi ešte zhoršilo. Skúmal tiež možnosť vyporiadania zrušeného podielového spoluvlastníctva prikázaním spoločnej veci za primeranú náhradu jednému alebo viacerým spoluvlastníkom a za týmto účelom nariadil odvolacie pojednávanie, na ktorom doplnil dokazovanie. Žalobca v konaní pred odvolacím súdom uviedol, že sa zo spornej nehnuteľnosti nikdy neodstáhuje, chce v nej dožiť a že nesúhlasí s tým, aby nehnuteľnosť bola prikázaná žalovaným. Z dokazovania vykonaného pred súdom prvej inštancie zároveň vyplynulo, že žalobca nedisponuje potrebnými finančnými prostriedkami na výplatu žalovaných v prípade prikázania ich spoluvlastníckeho podielu žalobcovi. Po osobnom kontakte so stranami sporu dospel k záveru, že prikázanie veci žalovaným a následné nútené vystáhovanie žalobcu z rodinného domu, v ktorom chce dožiť a v ktorom prežil väčšiu časť svojho života, s prihliadnutím na jeho zdravotný stav, vek a sociálnu situáciu, ako aj osobné väzby na nehnuteľnosť, by mohlo mať dopad na jeho psychický aj zdravotný stav a mohlo by viesť k nezvratným následkom. Obdobná situácia je aj na strane žalovaných, ktorí sú taktiež vo vyššom veku, rovnako v spornej nehnuteľnosti prežili celý svoj manželský život (žalovaný 1/ takmer celý svoj život), majú silné osobné väzby na nehnuteľnosť, do ktorej investovali finančné prostriedky a nemajú inú možnosť bývania, keď bývanie v rekreačnej chalupe nemôže slúžiť na stále bývanie, pričom žalobca ani nedisponuje finančnými prostriedkami na ich vyplatenie. Uzavrel, že na oboch stranách strán sporu existujú také dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré je na mieste aplikovať § 142 ods. 2 Občianskeho zákonníka a podielové spoluvlastníctvo strán sporu nezrušiť a nevyporiadať prikázaním veci za náhradu alebo predajom veci a rozdelením výťažku. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca (ďalej aj „dovolateľ“). Navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu a rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Dovolanie podal z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a jeho prípustnosť vyvodzoval z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Tvrdil, že v posudzovanom spore rozhodnutie súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, či je nehnuteľnosť reálne deliteľná. Túto otázku podľa jeho názoru vyriešili oba sudy nižších inštancií nesprávne. Za správne vyriešenie danej otázky považoval právny záver, že „ak nehnuteľnosť pozostáva z dvoch alebo troch bytových jednotiek, ktoré spĺňajú stavebno-technické požiadavky, možno stavbu rozdeliť a vytvoriť i dom s dvomi alebo tromi bytovými jednotkami.“ Namietal, že úvahy oboch súdov sú v rozpore s judikatúrou (napr. R 46/1991), podľa ktorej k výnimočnému nevyporiadaniu podielového spoluvlastníctva v zmysle § 142 ods. 2 Občianskeho zákonníka môže dôjsť iba vtedy, ak spoločná vec nie je reálne deliteľná.

4. Žalovaní navrhli dovolanie ako nedôvodné zamietnuť podľa § 448 CSP. Mali za to, že uplatnený dovolací dôvod nie je daný, resp. dovolateľom riadne vymedzený. Sudy nižších inštancií náležite zistili skutkový stav veci, vec správne právne posúdili a svoje rozhodnutia dostatočne odôvodnili.

5. Žalobca k vyjadreniu žalovaných uviedol, že v dovolaní jasne vymedzil právnu otázku, od vyriešenia ktorej závisí rozhodnutie súdu v danej veci, a to či je sporná nehnuteľnosť reálne deliteľná.

6. Žalovaní v ďalšom vyjadrení zotrvali na svojom stanovisku o neopodstatnenosti podaného dovolania.

7. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie rozhodnutia (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

8. Aj po zmene právnej úpravy dovolacieho konania, ktorú priniesol CSP v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou, treba dovolanie naďalej považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (pozri napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/113/2012, 2Cdo/132/2013, 3Cdo/18/2013, 4Cdo/280/2013, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/107/2012).

9. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

10. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa dovolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

11. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

12. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP).

13. V danom prípade dovolateľ podal dovolanie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom, pričom prípustnosť dovolania vyvodzoval z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

14. Na to, aby dovolací súd mohol pristúpiť k meritórnemu dovolaciemu prieskumu rozhodnutia odvolacieho súdu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci, musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v § 431 až § 435 CSP.

15. V prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, je riadne vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 ods. 2 CSP nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP. Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sa pri jej riešení odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP), alebo ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP) alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c/ CSP).

16. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom).

17. Dovolateľ tvrdil, že v prejednávanom spore rozhodnutie súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, či je sporná nehnuteľnosť reálne deliteľná. Dovolací súd zastáva názor, že určenie, či konkrétna nehnuteľnosť patriaca do podielového spoluvlastníctva strán sporu je reálne deliteľná, je otázkou skutkovou a jej riešenie vychádza zo skutkových zistení zodpovedajúcich tomu-ktorému prípadu. Zodpovedanie tejto otázky je výsledkom vykonaného dokazovania v danom spore. Dovolateľ argumentoval, že rozdeleniu spornej nehnuteľnosti na dve alebo tri bytové jednotky nebráni žiadna právna ani skutková prekážka, čím vyjadruje nesúhlas s rozhodnutím odvolacieho súdu a v podstate spochybňuje jeho skutkové závery. Uvedené odôvodnenie dovolania podaného z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a samotná polemika dovolateľa s rozhodnutím odvolacieho súdu však nepredstavuje vymedzenie podstatnej právnej otázky tak, ako to predpokladá § 421 ods. 1 CSP v spojení s § 432 ods. 2 CSP. K tomu dovolací súd považuje za potrebné poznamenať, že právnym posúdením veci je aplikácia práva na zistený skutkový stav. Je to činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu pod príslušnú právnu normu, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri právnom posúdení veci však rieši právne otázky, nie skutkové, preto nemožno dovolanie podané pre nesprávne právne posúdenie veci odôvodniť spochybnením skutkových záverov odvolacieho súdu, ktorých riešenie predchádzalo riešeniu právnych otázok. Preto námietky dovolateľa týkajúce sa spochybňovania skutkových zistení a skutkových záverov boli právne nevýznamné. Navyše, úlohou dovolacieho súdu v rámci dovolacieho konania nie je riešenie skutkových otázok, pretože dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

18. Vzhľadom na uvedené najvyšší súd dovolanie žalobcu odmietol podľa § 447 písm. f/ CSP, pretože v dovolaní nie je dovolací dôvod vymedzený spôsobom uvedeným v § 431 až 435 CSP.

19. V dovolacom konaní úspešným žalovaným najvyšší súd trový dovolacieho konania nepriznal, lebo

im žiadne preukázané trovy tohto konania nevznikli.

20. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok